

Matalapalkkatuki: hyvä idea, mutta ei toimi käytännössä

Kristiina Huttunen ¹

Jukka Pirttilä ²

Roope Uusitalo ³

Taloustieteilijöiden konsensusnäkemysten mukaan verotuksen työllisyysvaikutukset ovat suurimmillaan pienituloisessa päässä. Koska lisäksi työttömyys kohdentuu suhteessa enemmän vähän koulutettuihin, pienituloisille kohdistuva veronalennus voisi olla tehokas keino alentaa työttömyyttä.

Vaikeampi kysymys on, pitäisikö veronalennus kohdentaa pienituloisille itselleen vai heidän mahdollisille työnantajilleen? Jos työmarkkinat toimisivat täysin vapaasti, tämä kysymys ei olisi tärkeä. Työntekijälle annettu veronalennus laskisi palkkavaatimuksia, mikä alentaisi työvoimakustannuksia samalla tavalla kuin työnantajan maksamien veroluontoisten sosiaaliturvamaksujen alennus.

Käytännössä kuitenkin alimpien palkkojen liikkumavara alaspäin voi olla vähäinen. Siksi työntekijälle kohdistettu veronalennus ei välttämättä näkyisikään pienempinä bruttopalkkoina.

Palkkojen jäykkyys onkin nähdäksemme keskeisin syy, miksi monet taloustieteilijät ovat puoltaneet kohdennettuja sosiaaliturvamaksujen alennuksia pienituloisten työntekijöiden työnantajille. Euroopassa tätä ovat esittäneet ainakin Dreze ja Malinvaud (1994) ja Yhdysvalloissa Phelps (1997). Suomessa asian nostivat näkyvästi esille Holm ja Vihriälä (2002), jotka esittivät sosiaaliturvamaksujen alennuksia kaikille pienipalkkaisten työnantajille. Holm ja Vihriälä

¹ Kristiina Huttunen, VTT, vanhempi tutkija, Palkansaajien tutkimuslaitos ja MIT

² Jukka Pirttilä, professori, Tampereen yliopisto ja Palkansaajien tutkimuslaitos

³ Roope Uusitalo, VTT, tutkimusjohtaja, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus

laskivat raportissaan, että matalapalkkatuki, joka vastaisi suuruudeltaan noin puolta prosenttia BKT:sta, voisi synnyttää jopa 20 000 – 36 000 uutta työpaikkaa. Arvio perustui pitkälle kokemuksiin 1990-luvulla Ranskassa toteutettujen työnantajamaksujen alennuksista. Myös Koskela, Pirttilä ja Uusitalo (2004) suosittivat Valtioneuvoston kanslialle kirjoittamassaan raportissa pienipalkkaisten työnantajille kohdennettua sosiaaliturvamaksujen alennusta.

Suomen matalapalkkatukijärjestelmä

Matalapalkkatuki oli esillä Vanhasen ensimmäisen hallituksen ohjelmaa suunniteltaessa. Tukea ei lopulta toteutettu yleisenä työnantajamaksujen alennuksena, vaan se kohdennettiin vain yli 54-vuotiaisiin, kokopäivätyöntekijöihin, joiden kuukausipalkka on 900 ja 2000 euron välillä. Tärkeimmät perustelut liittyivät yli 54-vuotiaiden korkeaan työttömyyteen ja kaikkia ikäluokkia koskevan tukijärjestelmän kalleuteen. Matalapalkkatuen vaikutuksia koskeva viisivuotinen kokeilu aloitettiin vuoden 2006 alussa. Tuen arvioitiin synnyttävän vuodessa noin 1900 uutta työpaikkaa (Hallituksen esitys matalapalkkatuesta, 2005).

Matalapalkkatuki on suurimmillaan 220 euroa kuussa kun työntekijän kuukausipalkka on 1400 ja 1600 euron välillä. Palkan kasvaessa tuki vähenee ja poistuu kokonaan kun kuukausipalkka ylittää 2000 euroa. Tuki on suuruudeltaan merkittävä, sillä se parhaimmillaan alentaa työnantajan pakollisia työn sivukuluja 21 prosentista 7 prosenttiin palkkakuluista. Tukimalli aikaansaa sen, että

työnantajan sivukuluista tulee voimakkaasti progressiivisia tuen poistumisalueella. Tämä voi myös uuden epätäydellisten työmarkkinoiden tutkimuksen mukaan edesauttaa työllisyyttä, koska se hillitsee palkankorotuksia (Koskela ja muut 2004). Toisaalta palkankorotusten ”kallistuminen” ja tästä mahdollisesti seuraava palkkojen lukkiutuminen tasolle, josta palkkatukea edelleen maksetaan, oli tärkeä syy sille, että matalapalkkaisia edustavat ammattiliitot vastustivat järjestelmää.

Kaiken kaikkiaan matalapalkkatuki vaikuttaa paperilla hyvältä talouspoliittiselta ajatukselta.⁴ Sen suomalainen toteutusmalli on myös järkeväntuntuisesti kohdistettu sellaiseen osaan työvoimasta, jolla on merkittävä työttömyysongelma. Suomen mallin erittäin tärkeä piirre on lisäksi se, että sen tarkka kohdentaminen tarjoaa mahdollisuuden arvioida tuen vaikutuksia luotettavalla tavalla. Muiden maiden matalapalkkatukimallit ovat luonteeltaan yleisiä, jolloin niiden vaikutusta arvioitaessa on vaikea eristää tuen vaikutusta muista pienipalkkaisten työllisyyteen vaikuttavista tekijöistä (tämä ongelma on esimerkiksi paljon siteeratussa Kramarz-Philippon (2001) tutkimuksessa). Suomen mallin tutkiminen on siis tärkeää myös siksi, että matalapalkkatukimalleista saataisiin aikaisempaa luotettavampaa tutkimustietoa. Suomalaisen matalapalkkatukijärjestelmän vaikutuksia onkin selvitetty kahdessa hiljattain julkaistussa tutkimuksessa. Mielenkiintoista kyllä, johtopäätökset tuen vaikutuksista ovat melko lailla erilaisia. Katsomme siksi velvollisuudeksemme selvittää erojen syitä. Pyrimme tekemään tätä mahdollisimman selkeästi, joskaan teknisiä

⁴ Ennen kuin nyt käytössä olevan matalapalkkatuen vaikutuksia oli ehditty arvioimaan, Holm (2007) ehdotti jo tukimallin laajentamista myös alle 26-vuotiaiden työntekijöiden sivukuluihin, jolloin syntyisi Holmin arvion mukaan 2500 uutta työpaikkaa.

yksityiskohtia ei tutkimusten tekotapaa arvioidaessa voi kokonaan välttää.⁵

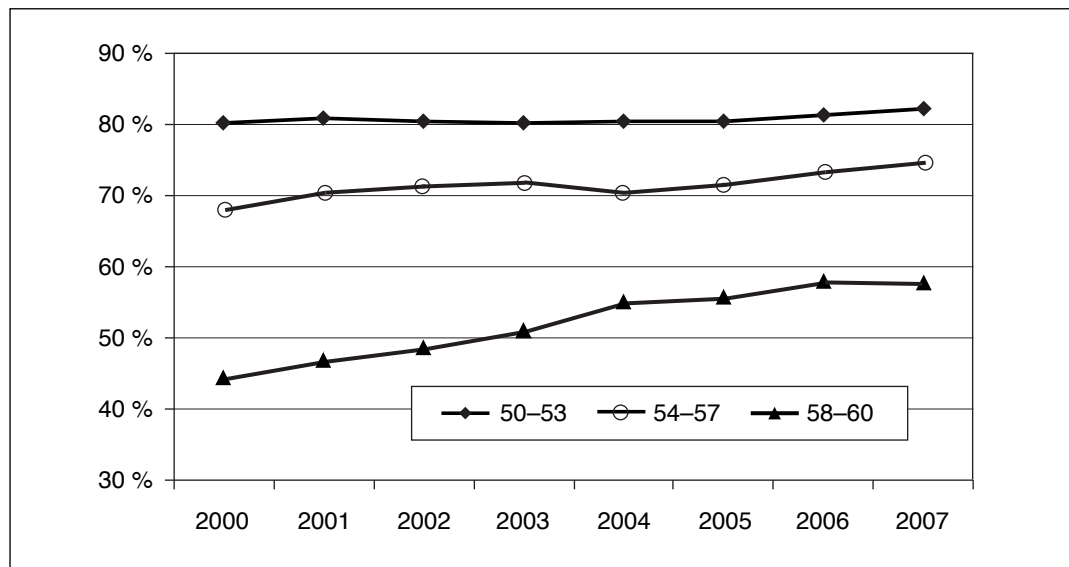
Matalapalkkatuen työllisyysvaikutukset I: Huttunen, Pirttilä ja Uusitalo (2009)

Oma tutkimuksemme matalapalkkatuen työllisyysvaikutuksista on julkaistu Palkan-saajien tutkimuslaitoksen työpaperisarjassa (Huttunen, Pirttilä ja Uusitalo 2009). Tutkimuksessa matalapalkkatuen vaikutuksia arvioitiin kolmella eri tavalla. Ensimmäiseksi tarkastelimme ikäryhmittäisten työllisyysasteiden kehitystä Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen avulla. Tarkoitus oli selvittää paransiko yli 54-vuotiaisiin kohdistettu matalapalkkatuki tämän ryhmän työllisyyttä.

Työvoimatutkimuksen aineistossa ei voi luokitella työntekijöitä matala- tai korkea-palkkaisein, joten analyysi perustuu pelkästään eri ikäryhmien työllisyyskehityksen eroihin. Toisaalta ikäryhmittäisen tarkastelun etuna on se, että matalapalkkatuella ei voi olla vaikutusta ikään ja ikää voidaan siksi pitää turvallisesti eksogeenisena tekijänä. Sen sijaan matalapalkkatuki voi periaatteessa vaikuttaa palkkatasoon.

Kuvioon 1 on piirretty työllisyysaste ikäryhmittäin vuosien 2000 ja 2007 välillä. Kuten kuviosta näkyy, vanhempien ikäryhmien työllisyysaste on kasvanut trendinomaisesti jo ennen matalapalkkatuen voimaantuloa vuonna 2006. Osittain tämä johtuu varhaiseläkkeiden ehtojen kiristymisestä. Kuviossa ei näy mitään hyppäystä yli 54-vuotiaiden työllisyydessä vuonna 2006. Sama johto-

Kuvio 1. Ikäryhmittäiset työllisyysasteet.

Lähde: Työvoimatutkimus.

⁵ Normaalin tieteellisen tutkimuksen käytännön mukaan tutkimusmenetelmien asianmukaista käyttöä arvioidaan referee-prosessissa ja tutkijaseminaareissa. Koska Karikallion ja Volkin tutkimusta ei tietääksemme ole yhdessäkään tutkijaseminaarissa esitelty, ei tähän ole tutkijayhteisöllä ollut tilaisuutta.

päätös varmistuu regressiomalleilla, joissa työllisyysastetta selitetään iällä, vuodella, ikäspesifillä trendillä ja iän ja vuosien yhteisvaikutuksella (joka saa arvon 1 niinä vuosina kun yli 54-vuotiaat ovat oikeutettuja matalapalkkatukeen). Tämä viimeinen muutuja kuvaa matalapalkkatukijärjestelmän vaikutusta, eikä sillä ole tilastollisesti merkitsevää positiivista vaikutusta yli 54-vuotiaiden työllisyyteen. Sen sijaan ikäspesifit trendit pois jättämällä matalapalkkatuen vaikutus työllisyysasteeseen olisi positiivinen. Tämä olisi kuitenkin virheellinen johtopäätös, joka laskisi ikääntyneiden työllisyystilanteen yleisen paranemisen matalapalkkatuen vaikutukseksi.

Toinen pääanalyysimme koskee työttömien työllistymistä. Tämä osa perustuu Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta poimittuun aineistoon, jossa on kolmasosan satunnaisotos kaikista vuosien 2003 – 2006 lopussa työttömänä olleista. Tätäkään aineistoa ei voi suoraviivaisesti jakaa matala- ja korkeapalkkaisiin, koska työttömillä ei määritelmän mukaan ole palkkaa. Käytimme siksi kahta tapaa haarukoida niitä työttömiä, jotka todennäköisesti hyötyvät tukijärjestelmästä: Tarkastelimme erikseen vain peruskoulutusta saaneita työttömiä (koeryhmä) ja vertasimme heitä koulutetumpiin työttömiin (kontrolliryhmä). Toiseksi jaoimme aineiston aiempien tulojen mukaan siten, että koeryhmään tulivat yli 54-vuotiaat työttömät, joiden kuukausipalkka oli työttömyyttä edeltävänä vuonna ollut alle 2000 euroa kuussa.

Tämä asetelma mahdollistaa niin sanotun tukeen oikeutettujen vertaamisen useampaan verrokkiryhmään. Toisin kuin suoraviivaisessa kahden ryhmän työllisyyskehityksen muutosten eroihin perustuvassa laskelmassa, ei tässä tarvitse olettaa, että matalapalkkaisten työllisyyskehitys olisi ollut samanlaista kuin korkeampipalkkaisten työllisyyskehitys, tai että nuorempien ja vanhempien ikä-

ryhmien työllisyys olisi kehittynyt samalla, jos reformia ei olisi tapahtunut. Nämä oletukset olisivat ongelmallisia, jos reformin kanssa samaan aikaan tapahtuisi jotain reformista riippumatonta muuta kehitystä, mikä nostaisi kaikkien matalapalkkaisten tai kaikkien ikääntyneiden kysyntää. Silloin itse tukijärjestelmän syy-seuraussuhdetta työllisyyteen ei voitaisi eristää tuosta muusta samanaikaisesta kehityksestä. Kun vertailuryhmiä on useampia, voimme sallia kaikkiin matalapalkkaisiin ja kaikkiin ikääntyneihin kohdistuvat yleiset trendit, ja silti eristää juuri ikääntyneisiin matalapalkkaisiin kohdistuvan tukijärjestelmän kausaali vaikutuksen kohderyhmän työllisyyteen. Kyseessä on siis tilanne, jossa tavanomaista todennäköisemmin pystytään selvittämään jonkin tukijärjestelmän kausaali vaikutus työllisyyteen.

Kun tarkastelemme työttömien työllistymistä tällä tavalla, havaitsemme että peruskoulutuksen saaneet yli 54-vuotiaat työttömät eivät ole työllistyneet tukijärjestelmän käyttöönoton jälkeen sen paremmin kuin vertailuryhmäkään. Sama tulos saadaan, jos tarkastellaan yli 54-vuotiaiden aiemmin alle 2000 euron kuukausipalkkaa saaneiden työllistymistä. Matalapalkkatuen käyttöönotolla ei voida sanoa siis olevan vaikutusta työttömien työllistymiseen.

Kolmannessa osassa tarkastellaan Elinkeinoelämän Keskusliiton jäsenyrityksiä koskevan palkkatilaston aineiston avulla, vaikutτικο oikeus matalapalkkatukeen työpaikkojen säilymiseen. Palkkatilaston aineistosta voidaan kuukausipalkka laskea tarkasti ja matalapalkkaisia tarkastella siksi erikseen. Toisaalta aineisto kattaa vain yksityisen sektorin työntekijät – kahdessa edellisessä osasahan mukana oli myös julkinen sektori.

Työssä pysymistä tarkasteltaessakin täytyy keskittyä nimenomaan tukeen oikeutettuihin työllisiin eikä vain tukea saaneisiin, sillä kaikki tukea saaneet ovat määritelmän

mukaan pysyneet töissä. (Samasta syystä tukeen oikeutettava palkka pitää määritellä edellisen vuoden perusteella). Kun tällainen analyysi tehdään siten, että koeryhmänä ovat tukeen oikeutetut ja kontrolliryhmänä muut vanhemmat ja/tai korkeampipalkkaiset työntekijät, havaitaan että työssä pysyminen ei ole parantunut koeryhmällä vertailuryhmää enemmän. Tukijärjestelmällä ei siis ollut vaikutusta työpaikan säilyvyyteen EK:n jäsenyritysten työntekijöillä vuosina 2006 ja 2007.

Tukijärjestelmä näyttää sen sijaan vaikuttaneen jonkin verran siten, että teollisuudessa osa aiemmin osa-aikatyötä tehneistä siirtyi tekemään kokoaikatyötä (mutta ei palvelualoilla). Mahdollinen selitys on se, että kokoaikaisina heidän työnantajansa tuli oikeutetuksi matalapalkkatukeen. Mielenkiintoista on myös se, että tukioikeuden piirissä olevien tuntipalkkojen kehitys näyttää jääneen vertailuryhmiä huonommaksi. Tätähän matalapalkkaisia edustavat liitot etukäteen pelkäsivät, koska tuki tekee palkankorotukset työnantajille kalliimmiksi.

Matalapalkkatuen työllisyysvaikutukset II: Karikallio-Volk (2009)

Samasta teemasta valmistui joulukuussa 2009 myös Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen tutkimus. Tutkimuksen aineisto perustuu Tilastokeskuksen palkkarakennetilastoon ja kattaa siksi myös kuntasektorin, jossa matalapalkkaisia yli 54-vuotiaita on paljon. Yhdistämällä palkkarakenneaineisto Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoon pystytään tarkastelemaan työsuhteen päättymisen lisäksi myös erikseen siirtymistä työstä työttömyyteen tai toiseen työpaikkaan.

PTT:n tutkimuksessa tarkastellaan matalapalkkatuen vaikutuksia kahdellakin eri taval-

la. Ensimmäinen perustuu asetelmaan, jossa kullekin matalapalkkatukea saaneelle henkilölle on haettu tilastollisen kaltaistamisen avulla verrokkipari, jonka työllisyystilanteeseen tukea saanutta verrataan. Ongelmalliseksi asetelman tekee se, että palkkatukea voivat saada vain työssä olevat. Jo etukäteen siis tiedetään, että työllisyys vaikuttaa varmasti tuen saamiseen, mutta tutkimuksen jälkeenkin jää epäselväksi, vaikuttiko oikeus palkkatukeen työllisyyteen. Tällainen syyja seuraussuhteiden sekoittumista kutsutaan käänteiseksi kausaliteetiksi. Vähän samantapaisesta syystä esimerkiksi työttömien työllistymistä koskevassa analyysistä rajataan kokonaan pois ne työttömät, jotka eivät työllisty. Työttömänä pysyvät työttömät eivät saa palkkaa eivätkä siis voi saada palkkatukeakaan. Tällaisen analyysin perusteella ei siksi voi tietää, oliko palkkatuella siis jotain vaikutusta työttömien työllistymiseen.

Periaatteessa kaltaistetulla aineistolla voisi arvioida työssä pysymistä, jos kaltaistaminen tehdään tarkasteluvuotta edeltävän vuoden tietojen perusteella (PTT:n tutkimuksessa ehkä näin tehdäänkin, vaikka tekstissä muuta väitetään). Tilastollinen kaltaistaminen on silti matalapalkkatuen vaikutusten arvioinnissa ongelmallinen menetelmä. Tukioikeus perustuu ikään ja palkkatason, joten tukeen oikeutetuille ei voi löytää näitten ominaisuuksien suhteen samanlaista verrokkiryhmää. PTT:n tutkimuksessa verrataan tukea saaneita tukeen oikeutettuihin, jotka eivät tukea hakeneet. Kun tuen hakeminen ei ole sattumanvaraista vaan riippuu saman tutkimuksen mukaan monista havaittavissa olevista ominaisuuksista, on kuitenkin kyseenalaista, miten vertailukelpoinen näin muodostettu verrokkiryhmä on. On hyvin todennäköistä, että päätökseen hakea tukea vaikuttavat myös tutkijoille havaitsemattomat tekijät – vaikkapa se miten pitkään työnantaja aikoo pitää työntekijänsä töissä.

Tästä syystä eroa työllisyyden muutoksissa verrokki- ja tukea saaneen ryhmän välillä ei voi tulkita vain tuesta johtuvaksi.

Hiukan kovemmalla pohjalla PTT:n tutkimus on liitteeseen upotetussa osassa, jossa tarkastellaan tukeen oikeutettujen ikäryhmien työllisyyskehitystä verrattuna nuorempiin ikäryhmiin. Tuloksena tosin on paljon lukuja, joita on ilman selityksiä vaikea ymmärtää. Mitäköhän tarkoittaa esimerkiksi, jos tuen vaikutus työttömän työllistymiseen on 0.755 (s. 117). Johtolangoiksi tarjotaan, että marginaalivaikutus on silti vain 0.007. Olisikohan kyseessä sittenkin joku muu tilastollinen menetelmä kuin mitä taulukon yläpuolella väitetään? Linearisessa mallisahan nämä luvut ovat samoja.

Näissä malleissa on aineiston verrokki-ryhmästä poistettu matalapalkkatukeen oikeutettuja suurempipalkkaiset ja nuoremmat työntekijät. Tästä syystä meidän tutkimusessamme käytettyä estimointitapaa, jossa voidaan ottaa huomioon kaikkiin matalapalkkaisiin tai kaikkiin ikääntyneisiin kohdistuneet yleiset trendit, ei PTT:n tutkimuksessa voida tehdä. Tämä on siksi tärkeää, että matalapalkkatuen kanssa samanaikaisesti vaikuttivat eläkeuudistuksen muutokset, jotka nostivat tiettyjen ikäluokkien työllisyyttä. PTT:n tutkimuksen liitteessä estimoiduissa malleissa ei pystytäkään erottelemaan matalapalkkatuen ja eläkeuudistuksen vaikutuksia toisistaan.

Mitä sitten pitäisi tehdä?

Matalapalkkatuen työllisyysvaikutukset ovat olleet pettymys, vallankin kun tuki paperilla vaikutti ihan kelpo idealta. On mahdollista, että tukea on pidetty liian hankalana käyttäen, joten hallinnollista puolta ja idean mainostamista työnantajille pitäisi ehkä kehittää. On myös perusteita katsoa tilanne viisivuo-

tiskokeilun loppuun saakka. Silloin saattaa selvitä, ovatko työllisyysvaikutukset mahdollisesti paremmat laskusuhdanteen aikana, jolloin työvoimakustannuksilla voi (ehkä!) olla enemmän merkitystä.

Kokeilun loppupuolella voisi vielä toistaa seurantatutkimuksen, joka olisi parasta tehdä samalla mainiolla (ja päivitetyllä) aineistolla, joka on ollut PTT:n käytössä. Jotta mahdolliseen uuteen tutkimukseen ei jäisi harmillisia virheitä, tutkimuksen laadunvarmistus pitäisi toteuttaa nykyistä paremmin. Tärkeisiin teemoihin liittyvät tutkimukset pitäisi aina altistaa myös vertaiskriitikille joko referee-prosessilla tai ainakin yliopistojen ja tutkimuslaitosten seminaareissa. Tilautuksia valvoo nykyisellään lähinnä tutkimuksen tilaajan asettama ohjausryhmä, jolla ei välttämättä ole mahdollisuuksia arvioida, onko tutkimus toteutettu asianmukaisella tavalla tai miten paljon tutkimuksen tuloksiin voi luottaa. Sen sijaan ohjausryhmät voisivat valvoa, että tutkimuksen tieteellinen taso tulee jollakin tavalla arvioiduksi ennen sen julkistamista. Tutkimuksiin jäävät virheet ovat luonnollisesti silti tutkijan omalla vastuulla, mutta ainakin tutkijayhteisöllä olisi ollut tilaisuus virheet löytää ennen kuin virheellisiä tuloksia raportoidaan lehdissä. Kyseessä on sama laadunvarmistuksen tarve, josta osa meistä huomautti tutkimuslaitosten omien keskustelualoitteiden uutisoinnin yhteydessä (Pirttilä ja Uusitalo 2007).

Pitää kuitenkin muistaa, että kovin suuria työllisyysvaikutuksia ei matalapalkkatuella kannata odottaa. Nyt saatu lopputulos lähes olemattomista työllisyysvaikutuksista on näet sopusoinnussa monen muun verotuksesta ja työllisyydestä tehdyn tutkimuksen kanssa. Esimerkiksi Lapin sotumaksualueen kokeilu ei vaikuttanut työllisyyteen juuri millään tavalla (Korkeamäki ja Uusitalo 2009). Yhtä pessimistiseen lopputulokseen ovat päätyneet myös Ruotsissa tehtyjä alu-

eellisiä työnantajamaksualennuksia arvioineet tutkimukset.

Mitä ihmettä sitten voisi tehdä? Suomessa myönteisiä työllisyysvaikutuksia on osoitettu olevan työttömyyskorvausten leikkauksella (Uusitalo ja Verho 2008) ja eläkeputken myöhentämisellä (Kyyrä ja Wilke 2007). Nämä toimet ovat kuitenkin sikäli ongelmallisia, että ne voivat heikentää heikoimmassa asemassa olevien tilannetta. Ehkä jonkin verran pehmeämpiä keinoja ovat sosiaaliturvan vastikkeellisuus, josta on muista Pohjoismaista saatu myönteisiä kokemuksia, ja edelleen ehkä sittenkin pienituloisille itselleen suunnatut sosiaaliturvan tulosidonnaisuuden vähentäminen ja pienten palkkatulojen verotuksen keventäminen silloin, kun työntekijä muutto on työttömyysloukussa. Työntekijälle itselleen suunnattu veronkevennys voi ainakin olla läpinäkyvämpi tukimuoto; ja tällä ”salience” -ilmiöllä tuntuu olevan modernin psykologisen talousteorian mukaan todellista vaikutusta (Chetty and Saez 2009). Mitään takeita näidenkään toimien tehosta Suomessa ei voi valitettavasti etukäteen antaa.

Lähteet:

- Chetty, R. ja E. Saez (2009) “Teaching the Tax Code: Earnings Responses to an Experiment with EITC Recipients” NBER Working Paper No. 14836.
- Drèze, J.H. and E. Malinvaud (1994) ‘Growth and Employment: The Scope for a European Initiative’, *European Economy*, No. 1. 77–106.
- Holm, P. (2007) Matalan tuottavuuden työn tukimallin laajentaminen alle 26-vuotiaisiin. Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen työpapereita 91.
- Holm, P. ja V. Vihriälä (2002) Matalan tuottavuuden työn tuki. Tarpeellinen keino työllisyyden parantamiseksi Suomessa. Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen työpapereita nr. 57.
- Huttunen, K., J. Pirttilä ja R. Uusitalo (2009) The employment effects of low-wage subsidies. Palkansaajien tutkimuslaitoksen työpapereita 254.
- Karikallio, H. ja R. Volk (2009) Suomen matalapalkkatuen kohdentuminen ja työllisyysvaikutukset. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjyys 63/2009.
- Kramarz, F. and T. Philippon (2001) ‘The impact of differential payroll tax subsidies on minimum wage employment’, *Journal of Public Economics* 82, 115–146.
- Korkeamäki, O. and R. Uusitalo (2008) ‘Employment and wage effects of a payroll-tax cut: Evidence from a regional experiment’, *International Tax and Public Finance* 16(6)
- Koskela, E., J. Pirttilä ja R. Uusitalo (2004) Kuinka verotus vaikuttaa työllisyyteen? Katsaus taloustieteelliseen kirjallisuuteen, *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 100, s. 250–270.
- Kyyrä, T. ja R. Wilke (2007), ‘Reduction in the long-term unemployment of the elderly: A success story from Finland’, *Journal of the European Economic Association* 5, 154–182.
- Phelps, E. (1997) *Rewarding Work: How to Restore Participation and Self-Support to Free Enterprise*, Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Pirttilä, J. ja R. Uusitalo (2007) Verotus ja työllisyys viimeaikaisessa suomalaisessa taloustieteellisessä tutkimuksessa, *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 103, s. 209–212
- Uusitalo, R. ja J. Verho (2008), The effect of unemployment benefits on re-employment rates: Evidence from the Finnish UI-benefit reform.; IFAU Working Papers 2007:21